



IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA

PRAĆENJE PODUZETIH AKTIVNOSTI INSTITUCIJA NA OSNOVU IZVJEŠĆA

„Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“

„Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionice autoceste na Koridoru Vc“

„Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“

Sarajevo, prosinac 2016. godine

Praćenje poduzetih aktivnosti institucija na osnovu izvješća revizije učinka

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine je proveo praćenje poduzetih aktivnosti institucija na osnovu tri izvješća revizije učinka objavljena u periodu 2007.-2009. godine. Riječ je o slijedećim izvješćima:

1. „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“;
2. „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc“;
3. „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“.

Praćenje je provedeno sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, Principima revizije učinka, Vodičem za reviziju učinka i Vodičem za osiguranje kvaliteta u reviziji učinka Vrhovnih revizijskih institucija u BiH.

Cilj ovog Izvješća je da se nadležnim institucijama i javnosti prikaže način postupanja sa izvješćima revizije učinka, kao i poduzete aktivnosti institucija na realizaciji datih preporuka. Navedene informacije mogu biti od značaja za usmjeravanje postupaka zakonodavne i izvršne vlasti Federacije BiH, te unaprjeđenje budućeg postupanja sa izvješćima revizije učinka.

U izvješćima koji su bili predmet praćenja, obrađene su tri značajne teme, identificirane slabosti, te su date preporuke čija realizacija vodi poboljšanju efikasnosti, ekonomičnosti i efektivnosti u revidiranim oblastima.

Nalazi i zaključci prezentirani u ovom Izvješću pokazuju, kako Parlament FBiH i Vlada FBiH nisu posvetili dovoljnu pažnju razmatranju izvješća revizije učinka i daljem postupanju po istim. Također, iako je od objave izvješća proteklo više godina, institucije nisu poduzele dovoljne aktivnosti u cilju realizacije preporuka.

Osnovni zaključci provedenog praćenja su:

- **Od tri izvješća revizije učinka, koja su obuhvaćena praćenjem, samo je jedan razmatran i usvojen zajedno sa zaključcima na sjednicama oba doma Parlamenta Federacije BiH.** Riječ je o Izvješću revizije učinka „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“.
- **Iako su u zaključcima Parlamenta FBiH date obveze institucijama i rokovi za izvršavanje aktivnosti u cilju realizacije preporuka iz Izvješća „Planiranje visokog obrazovanja u FBiH“, Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju, nije osiguralo povratne informacije o realizaciji navedenih zaključaka.**
- **Na sjednicama Vlade FBiH, razmatrana su pitanja vezana za izvješća revizije učinka, samo na inicijativu resornog ministarstva. Navedeno je imalo za posljedicu da preporuke koje su date Vladi FBiH nisu posebno analizirane po zaprimanju izvješća revizije učinka, niti je određen način realizacije istih.**
- **Rezultati praćenja pokazuju da je od 31 institucije koja je trebala realizirati date preporuke iz tri izvješća revizije učinka, samo pet institucija u potpunosti poduzelo aktivnosti u cilju realizacije datih preporuka. Djelomične aktivnosti na realizaciji preporuka je poduzelo 11 institucija. Ove institucije su osim donošenja osnovnih zakona, poduzele i neke druge aktivnosti po datim preporukama, međutim iste nisu bile dovoljne za njihovu potpunu realizaciju. Osmam institucija poduzelo početne aktivnosti, a sedam institucija nije poduzimalo aktivnosti na realizaciji preporuka datih u tri izvješća revizije učinka.**



- Manja realizacija preporuka je u slučajevima gdje je bila neophodna koordinacija između institucija na županijskoj i federalnoj razini, u odnosu na realizaciju preporuka datih pojedinačnim institucijama.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl.oec.

**KAZALO**

SAŽETAK.....	6
1. Uvod	9
1.1 Cilj praćenja	9
1.2. Predmet i obujam.....	9
1.3. Izvori i metode.....	10
1.4. Osnovni podaci.....	11
2. Postupanje Parlamenta FBiH, Vlade FBiH i Predsjednika FBiH po izvješćima revizije učinka	11
3. Aktivnosti institucija na realizaciji preporuka po pojedinačnim izvješćima	13
3.1. Izvješće revizije učinka „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“	13
3.1.1. Poduzete aktivnosti na realizaciji preporuka za federalnu razinu	14
3.1.2. Poduzete aktivnosti po preporukama datim za razinu županija i sveučilišta/univerziteta .	17
3.1.3. Zaključci za Izvješće „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“	22
3.2. Izvještaj revizije učinka „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc“	23
3.2.1. Zaključci za Izvješće „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na koridoru Vc“	27
3.3. Izvješće revizije učinka „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja Federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“	27
3.3.2. Zaključci za Izvješće „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“	30
PRIVICI.....	31

KORIŠTENE SKRAĆENICE

Skraćenica	Puni naziv
BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
Parlament FBiH	Parlament Federacije BiH
Predstavnički dom Parlamenta FBiH	Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
Dom naroda Parlamenta FBiH	Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
Parlamentarno povjerenstvo	Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju
Ured za reviziju	Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH
FMOIN	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke
FMPIK	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija
FUGIPP	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove
JP Autoceste FBiH	JP Autoceste Federacije BiH d.o.o. Mostar
FMPVIŠ	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
USK	Unsko-sanski kanton
ŽP	Županija Posavska
TK	Tuzlanski kanton
ZDK	Zeničko-dobojski kanton
KS	Kanton Sarajevo
HNŽ	Hercegovačko-neretvanska županija
KSB	Kanton Središnja Bosna
ZHŽ	Zapadno-hercegovačka županija
BPK	Bosansko-podrinjski kanton
HBŽ	Hercegbosanska županija
Služba za zapošljavanje	Županijska služba za zapošljavanje
VSS	Visoka stručna sprema
EHEA	European Higher Education Area Europski prostor visokog obrazovanja

Tablice u prilogu:

1. Tablica broj 1. Pregled poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka za sve institucije;
2. Tablica broj 2. Pregled institucija i dostava odgovora na upitnike.¹

¹ Prema članku 39. Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/06) institucije su bile dužne dostaviti tražene informacije i dokumentaciju.

SAŽETAK

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Ured za reviziju), proveo je praćenje poduzetih aktivnosti institucija na osnovu slijedeća tri izvješća revizije učinka: „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“, „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc“ i „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“.

U ovom dijelu Izvješća, predstavljeni su osnovni zaključci o provedenom praćenju i aktivnostima institucija na realizaciji preporuka, datih u izvješćima revizije učinka koji su bili predmet praćenja.

- **Nije uspostavljena praksa koja bi osigurala da domovi Parlamenta Federacije BiH razmatraju svako izvješće revizije učinka, kako bi svojim zaključcima dodatno obvezali nadležne institucije da realiziraju preporuke date za poboljšanje u određenoj oblasti.** Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta FBiH su od tri predmetna izvješća, koji su obuhvaćeni praćenjem, razmatrali i usvojili samo Izvješće „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“.
- **Na sjednicama Vlade FBiH, razmatraju se pitanja vezana za izvješća i preporuke revizije učinka, samo na inicijativu resornog ministarstva. Navedeno je imalo za posljedicu da preporuke koje su date Vladi FBiH nisu posebno analizirane po zaprimanju izvješća revizije učinka, niti je određen način realizacije istih.**
- Iako je od objave izvješća proteklo više godina, implementacija preporuka je na niskoj razini. Za ukupno 31 instituciju koja je trebala realizirati preporuke u tri predmetna izvješća revizije učinka, data je procjena stupnja poduzetih aktivnosti institucija na realizaciji preporuka, što je prikazano u narednoj tablici:

Tablica broj 1. Broj institucija koje su trebale realizirati preporuke i stupanj poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka

Izvješće revizije učinka	Broj institucija	Broj institucija i stupanj poduzetih aktivnosti			
		U potpunosti	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
Planiranje visokog obrazovanja u FBiH	28	4	9	8	7
Postupak eksproprijacija	2 ²	1	1	-	-
Poljoprivredni poticaji	1	-	1	-	-
UKUPNO	31	5	11	8	7

Izvor: Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH

U Izvješću „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“ dato je ukupno sedam preporuka. Preporuke su date za ukupno 28 institucija na federalnoj i županijskoj razini.

Na osnovu analize podataka o poduzetim aktivnostima institucija na realizaciji preporuka, utvrđeni su slijedeći zaključci:

- **Na federalnoj razini, nijedna od datih preporuka nije u potpunosti realizovana.** Od pet datih preporuka koje su upućene Vladi FBiH i Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke, za

² Realizacija preporuka upućenih FMPIK su nakon donošenja novog Zakona o eksproprijaciji u nadležnosti JP Autoceste FBiH.

četiri preporuke su poduzete djelomične aktivnosti, dok za realizaciju jedne preporuke nisu poduzimane potrebne aktivnosti.

- U proteklim godinama ostvaren je određeni napredak u donošenju legislativne koja uređuje oblast visokog obrazovanja.³ Također, Vlada FBiH je na prijedlog FMOIN usvojila Strateške pravce razvoja visokog obrazovanja u FBiH.
- **Iako je Vlada FBiH usvojila dokument Strateški pravci razvoja visokog obrazovanja u FBiH, sustav prognoziranja potreba za VSS kadrovima nije sukladan sa istim.** Navedeno potvrđuje i činjenica da na županijskoj razini nije razvijeno ekonomsko-strateško planiranje, te se ne može govoriti o usklađenosti visokog obrazovanja sa ekonomskim razvojem županija i Federacije BiH.
- Uprkos preporukama iz izvješća još uvijek **nije uspostavljena jedinstvena baza podataka koja bi sadržavala relevantne podatke o upisnoj politici i potrebama tržišta rada.** Postojeći način prikupljanja podataka od institucija sa županijske razine, ne predstavlja adekvatnu osnovu za realno planiranje upisa studenata.
- Na županijskoj razini upućene su po dvije iste preporuke na ukupno 26 institucija, odnosno na 10 županijskih vlada, 10 županijskih ministarstava nadležnih za obrazovanje i šest javnih univerziteta. **Od 26 institucija na županijskoj razini samo su četiri institucije u potpunosti poduzele aktivnosti na realizaciji datih preporuka. Shodno navedenom, na županijskoj razini nijedna preporuka nije u potpunosti realizirana.**
- **U većini županija nije donesena strategija razvoja županija, niti strategija razvoja visokog obrazovanja.**
- **Nadzor u domenu planiranja visokog obrazovanja gotovo da se i ne vrši, što može utjecati na produkciju studijskih profila koji nisu potrebni tržištu rada.**
- Iako su vlade županija imale mogućnost da putem donošenja adekvatnih kriterija za financiranje utječu na planiranje visokog obrazovanja, **ni u jednoj županiji nisu doneseni kriterije za financiranje visokog obrazovanja.**
- U većini županija nije uspostavljena proaktivna suradnja i koordinacija između svih institucija koje mogu utjecati na planiranje visokog obrazovanja.⁴
- **Svaka županija vrši planiranje visokog obrazovanja na svom području,** a nije određen način koordinacije između županija u cilju usklađivanja planiranja sa potrebama tržišta rada u FBiH/BiH.
- Iako je predmetnim izvješćem Ureda za reviziju ukazano na prednosti integracije univerziteta, posebno sa aspekta boljeg upravljanja sustavom planiranja upisa i nadzora nad financiranjem visokog obrazovanja, **integracija univerziteta još uvijek nije završena i samo su tri javna univerziteta integrirana.**

U Izvješću „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc“, dato je ukupno sedam preporuka. Preporuke su date Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, JP Autoceste FBiH i Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

³ Donesen je Okvirni zakon o visokom obrazovanju u BiH, Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH, te zakoni i standardi i normativi za visoko obrazovanje na županijskoj razini.

⁴ Federalnog zavoda za zapošljavanje i županijskih službi za zapošljavanje, Federalnog zavoda za statistiku, Gospodarske komore FBiH i županija, poslodavaca kao i suradnja između županija.

Na osnovu analize podataka o poduzetim aktivnostima institucija na realizaciji preporuka, utvrđeni su slijedeći zaključci:

- **Od ukupno sedam preporuka, dvije preporuke su u potpunosti realizirane, a za pet preporuka institucije su poduzele djelomične aktivnosti.**
- Postupak eksproprijacije nakon donošenja novog Zakona o eksproprijaciji je u nadležnosti JP Autoceste FBiH.
- U općinama je još uvijek prisutan problem neusklađenosti zemljišnih knjiga sa stvarnim stanjem, što onemogućava da se postupak eksproprijacije provodi putem sporazumnog prijenosa prava vlasništva.
- Iako je Institut sporazumnog rješavanja prijenosa prava vlasništva uveden da bi se pojednostavila i ubrzala procedura provođenja postupka eksproprijacije, isti nije dao očekivane rezultate i **procedure eksproprijacije se i dalje provode u općinama, odnosno, na lokalnoj razini.**
- Razmjena informacija između resornog ministarstva JP Autoceste FBiH, Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, općina i drugih aktera uključenih u ovaj postupak nije dovoljna. **Koordinacija između institucija nije definisana odgovarajućim propisom.**

U Izvješću „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“ upućeno je šest preporuka Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Na osnovu analize podataka o poduzetim aktivnostima institucija na realizaciji preporuka, utvrđeni su slijedeći zaključci:

- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je poduzelo djelimične aktivnosti na realizaciji datih preporuka. **Nijedna preporuka nije u potpunosti realizovana.**
- Poduzete su aktivnosti za unaprjeđenje procedura za dodjelu poticaja i **uspostavljen je Registar poljoprivrednih gazdinstava i klijenata. Međutim prema dostupnim podacima, isti se redovno ne ažurira⁵**, zbog čega ne predstavlja adekvatnu pretpostavku za efikasniju dodjelu poticaja.
- **Uspostavljen je softver za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi⁶, međutim isti još uvijek nije stavljen u funkciju**, kako bi se omogućila brža i jednostavnija realizacija novčanih poticaja i bolji nadzor i kontrola.
- U prethodnim godinama, **nastavljeno je sa praksom promjena Programa poticaja** u tijeku, pa i na samom kraju godine⁷. Isto može biti otežavajuće za poljoprivrednike, jer nisu u mogućnosti da blagovremeno planiraju proizvodnju. Nisu dostavljene procedure po kojima se vrše promjene Programa poticaja, kao ni informacije o izvršenoj objektivnoj analizi i javnoj evaluaciji koja bi bila osnova za promjene Programa.
- Iako je uspostavljena koordinacija sa županijskim ministarstvima nadležnim za poljoprivredu, izostale su važne aktivnosti na poboljšanju dokumentiranja i registracije rezultata terenskog rada Povjerenstva.

⁵ Informacije finansijske revizije.

⁶ Odgovori na Uпитnik i pregled službene web stranice FMPViš, od 25.10.2016. godine.

⁷ Izvor: Izmjene i dopune Programa poticaja za poljoprivredu u 2016. godine, objavljene 07.11.2016. godine. Izvor: Izvještaj finansijske revizije: Izmjene i dopune Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2013. godinu - Vlada FBiH je usvojila 23.10.2013. godine, iako nadležni odbori Parlamenta FBiH nisu dali suglasnost.

1. Uvod

U ovom dijelu Izvješća, govori se o općem cilju i svrsi praćenja poduzetih aktivnosti institucija na osnovu izvješća revizije učinka, metodologiji i izvorima podataka koji su korišteni.

Aktivnosti praćenja su provedene sukladno s Okvirom međunarodnih standarda VRI- ISSAI okvir u Bosni i Hercegovini⁸, Principima revizije učinka VRI u BiH, Vodičem za reviziju učinka i Vodičem za osiguranje kvaliteta u reviziji učinka VRI u BiH.⁹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija¹⁰, predviđaju praćenje izvješća revizije učinka sa ciljem osiguravanja povratnih informacija o efektima provedenih revizija.

1.1 Cilj praćenja

Cilj praćenja je bio ispitati da li su i u kojoj mjeri subjekti revizije poduzeli aktivnosti na realizaciji preporuka datih u izvješćima revizije učinka. Takođe, ispitane su i poduzete aktivnosti Parlamenta Federacije BiH, Vlade Federacije BiH i Ureda predsjednika Federacije BiH, kao institucija kojima se shodno Zakonu o reviziji institucija u Federacije BiH dostavlja svako izvješće revizije učinka.

Praćenje postupanja po izvješćima revizije učinka je aktivnost koju Ured za reviziju institucija u FBiH provodi s ciljem osiguranja povratne informacije za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o aktivnostima poduzetim na osnovu izvješća revizije učinka, a sve u cilju unaprjeđenja buduće prakse postupanja po izvješćima.

U Izvješću su prikazane različite prakse postupanja institucija po preporukama, što daje mogućnost za uspoređivanje i prepoznavanje boljih praksi, u cilju poduzimanja potrebnih korektivnih mjera.

1.2. Predmet i obujam

Ured za reviziju institucija u FBiH je proveo praćenje poduzetih aktivnosti institucija na osnovu prva tri objavljena izvješća revizije učinka. Izvješća koja su bila predmet praćenja su prezentirani u narednoj tablici:

Tablica broj 2. Pregled izvješća koja su obuhvaćeni praćenjem i datum njihove objave

R/br.	Izvješće	Datum objave
1.	Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH	25.09.2007.
2.	Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc	03.11.2009.
3.	Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji	03.11.2009.

Praćenje izvješća revizije učinka je planirano u okviru Programa i plana rada Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2016. godinu.¹¹ Značajnost oblasti koje su obuhvaćene navedenim revizijama, te problemi koji su i danas prisutni, predstavljaju dodatne argumente zbog kojih je odlučeno da se provede praćenje predmetnih izvješća revizije učinka. Aktivnosti praćenja su bile usmjerene na preporuke koje su još uvijek relevantne.¹²

⁸ Odluka o usvajanju Okvira međunarodnih standarda VRI- ISSAI okvir u Bosni i Hercegovini („Službeni list Bosne i Hercegovine“ broj: 48/14.

⁹ Odlukom Koordinacionog odbora broj:12-50-1-19-2/09 usvojeni su Principi revizije učinka; Odlukom Koordinacionog odbora broj:06-50-1-4/13 usvojen je Vodič za reviziju učinka; Odlukom Koordinacionog odbora broj: 06-50-1-5/13 usvojen je Vodič za osiguranje kvaliteta u reviziji učinka.

¹⁰ ISSAI 300

¹¹ ISSAI 3000/3.3.3. (ex-post aranžmani moraju biti planirani)

¹² ISSAI 300.42; ISSAI 3100/2.4.4.

U predmetnom Izvješću su predstavljene poduzete aktivnosti institucija na realizaciji preporuka, te je ispitano sljedeće:

- Da li su Parlament FBiH i Vlada FBiH poduzeli potrebne aktivnosti po dostavljenim izvješćima revizije učinka?
- Da li su institucije, kojima su upućene preporuke revizije učinka, poduzele potrebne i dovoljne aktivnosti na realizaciji preporuka?

Bitno je naglasiti da aktivnosti praćenja poduzetih aktivnosti institucija ne predstavlja ponovnu reviziju i procjenu trenutnog stanja u oblasti. Za ovo ispitivanje bilo bi potrebno provesti naknadnu reviziju, što bi zahtijevalo mnogo više vremena.

1.3. Izvori i metode

U cilju prikupljanja podataka o poduzetim aktivnostima na osnovu izvješća revizije učinka, upućen je dopis Parlamentu FBiH, Vladi FBiH i Uredu predsjednika FBiH, te svim institucijama kojima su upućene preporuke. Dopisi su poslani na ukupno 37 adresa. Uz dopis su poslani upitnici na koje je trebalo odgovoriti i iste dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH, zajedno sa dokumentacijom koja potvrđuje odgovore.

Institucijama kojima su upućene preporuke dostavljena su dva upitnika. Prvi je sadržavao preporuke koje su date u izvješćima provedenih revizija učinka. Drugi Upitnik je detaljniji i davao je osvrt i na nalaze iz predmetnih izvješća. Data je mogućnost institucijama da se očituju o realizaciji svake date preporuke. Ponuđeni su odgovori u formi „DA“, „DJELIMIČNO“ i „NE“.

Nakon analize odgovora dobivenih u upitnicima i prateće dokumentacije, obavljani su telefonski intervjui sa nadležnim osobama iz institucija na federalnoj i županijskoj razini. Zbog velikog broja institucija obuhvaćenih praćenjem i uštede vremena i sredstava, nisu obavljane posjete institucijama, ali su za provjeru i objašnjenja pojedinih informacija, više puta obavljani telefonski razgovori i prikupljane su informacija putem e-maila i putem pošte.

Potrebne informacije su prikupljane i na osnovu analize zakonskih i podzakonskih propisa, zapisnika sa sjednica Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta FBiH i Vlade FBiH, informacija iz izvješća financijske revizije, izvješća subjekata revizije, službenih web-stranica institucija i medijskih objava.

Analizom svih dobivenih odgovora i dokumentacije, revizorski tim je dao procjenu o stupnju poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka. Poduzete aktivnosti institucija na realizaciji preporuka su klasificirane u četiri kategorije:

- I - U POTPUNOSTI- poduzete su sve aktivnosti na realizaciji preporuka¹³
- II - DJELOMIČNO- institucije su poduzele veći broj aktivnosti za realizaciju preporuka
- III-POČETNE AKTIVNOSTI - institucije su poduzele manji broj aktivnosti na realizaciji preporuka
- IV- NISU PODUZETE AKTIVNOSTI- nije konstatirano da su institucije poduzimale aktivnosti na realizaciji preporuka.

Prilikom praćenja, korišteno je više relevantnih izvora informacija. Isto je imalo za cilj davanje objektivne procjene o poduzetim aktivnostima institucija na realizaciji preporuka. U slučajevima gdje institucije nisu dostavile dokaze o poduzetim aktivnostima, tražene su dodatne informacije i dokazi iz drugih dostupnih izvora, izvješća i službenih web-stranica institucija. Takođe su korišteni odgovori drugih institucija nadležnih za istu oblast.

¹³ Preporuke koje su bile upućene većem broju subjekata procijenjene su kao potpuno realizirane samo u slučajevima kada su svi subjekti poduzeli sve potrebne aktivnosti na realizaciji istih.

Nakon provedenih aktivnosti praćenja, tim za reviziju je izvršio analizu i sistematizaciju prikupljenih podataka i informacija, definirao nalaze i zaključke, te sačinio predmetno Izvješće.

1.4. Osnovni podaci

Ured za reviziju, sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH¹⁴, svoja izvješća dostavlja revidiranoj instituciji i Parlamentu Federacije BiH. Izvješće se u isto vrijeme dostavlja Vladi Federacije BiH i predsjedniku Federacije BiH, a može se dostaviti i svakoj drugoj mjerodavnoj instituciji.

Sva izvješća su objavljena na službenoj web-stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH. Održane su press-konferencije za medije, te je šira javnost imala priliku da se upozna sa sadržajem izvješća.

U narednoj tablici dat je pregled broja preporuka za svako izvješće pojedinačno, kao i pregled institucija kojima su upućene preporuke, te broj institucija koje su odgovorile na dopis Ureda za reviziju. Napominjemo da, jedna od institucija kojoj su upućene preporuke (FMPIK), nije više nadležna za realizaciju datih preporuka.

Tablica broj 3. Pregled broja subjekata kojima su upućene preporuke i broj subjekata koji su odgovorili na dopis

R/br.	IZVJEŠĆE	Ukupan broj preporuka	Broj subjekata kojima su upućene preporuke	Broj institucija koje su odgovorile na dopis
1.	Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH	7	28 subjekata Vlada FBiH FMOIN 10 županijskih vlada 10 županijskih ministarstava 6 javnih univerziteta	24
2.	Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc	7	3 subjekta FMPIK JP Autoceste FBiH FUGIPP	3
3.	Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji	6	1 subjekt FMPViŠ	1
UKUPNO		20	32¹⁵	28

Na dopis Ureda za reviziju nisu odgovorile četiri županijske vlade (USK, KS, BPK, ZHŽ). Iste su svoje upitnike prosljedile nadležnim županijskim ministarstvima. (Pregled dostave odgovora institucija - Privitak broj 2. Izvješća).

2. Postupanje Parlamenta FBiH, Vlade FBiH i Predsjednika FBiH po izvješćima revizije učinka

U ovom dijelu Izvješća predstavljene su aktivnosti nadležnih institucija vlasti, Parlamenta Federacije BiH, Ureda Predsjednika i Vlade Federacije BiH po izvješćima revizije učinka.

2.1. Parlament Federacije BiH

Sva tri izvješća revizije učinka, koja su predmet praćenja, su prezentirani i o nalazima i zaključcima diskutirano je na sastancima Ureda za reviziju i Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju. Međutim, Parlamentarno povjerenstvo je samo za Izvješće revizije učinka „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“ sačinila svoje Izvješće sa prijedlogom zaključaka i isti je uputila na

¹⁴ Članak 16. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH.

¹⁵ Realizacija preporuka upućenih FMPIK su nakon donošenja novog Zakona o eksproprijaciji u nadležnosti JP Autoceste FBiH.

razmatranje i usvajanje na oba doma Parlamenta FBiH. Za druga dva izvješća, Parlamentarno povjerenstvo je sačinila Izvješće sa zaključcima¹⁶, ali isti nikada nisu usvojeni i upućeni na Parlament.

Nakon razmatranja, Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta FBiH su usvojili Izvješće revizije učinka „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“ i doneseni su zaključci kojima su određene obveze institucija i rokovi za realizaciju preporuka.¹⁷

Nije bilo naknadnih aktivnosti praćenja realizacije zaključaka Parlamenta Federacije BiH, iako je isto trebalo uraditi sukladno Poslovniku o radu Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju.¹⁸

Poslovníkom o radu Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju, donesenim 2009. godine, određene su nadležnosti koje vrši Komisija prilikom razmatranja izvješća revizije učinka. Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju je zaduženo da razmatra izvješće Ureda za reviziju institucija u FBiH i obavještava Parlament FBiH u formi Izvješća o razmatranju sa prijedlogom zaključaka.¹⁹

Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta FBiH, na odvojenim sjednicama, usvajaju izvješća nakon razmatranja prijedloga zaključaka Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju.²⁰ Do trenutka sačinjavanja predmetnog Izvješća **nije uspostavljena praksa koja bi osigurala da domovi Parlamenta Federacije BiH razmatraju svako izvješće revizije učinka, kako bi svojim zaključcima dodatno obvezali nadležne institucije da realiziraju preporuke.**

Parlamentarno povjerenstvo je dužno da prati provođenje realizacije preporuka Ureda za reviziju, te mjera i zaključaka Parlamenta FBiH, kako bi se unaprijedio proces upravljanja javnim sredstvima, ili otklonile nepravilnosti iznesene u revizorskim izvješćima i nalazima.²¹ Krajem 2015. godine, Parlamentarno povjerenstvo je donijelo Naputak za razmatranje i analizu revizorskih izvješća²². Naputkom su određene faze i proceduralni koraci koje treba primjenjivati u razmatranju i analizi revizorskih izvješća dostavljenih Povjerenstvu.

2.2. Predsjednik Federacije BiH

U pismenom odgovoru iz Ureda predsjednika Federacije BiH je navedeno da se sa izvješćima revizije učinka postupa sukladno pravilima uredskog poslovanja, kao i sa ostalom poštom koja dolazi u Ured.

Praksa je da se, nakon zaprimanja izvješća revizije učinka, isti prosljeđuje nekom od zaposlenika koji nakon upoznavanja sa sadržajem izvješća, sačinjava informaciju za predsjednika Federacije BiH sa ciljem upoznavanja sa temom i utvrđenim problemima u oblasti koja je obuhvaćena revizijom.²³

2.3. Vlada Federacije BiH

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH dostavio je Vladi FBiH predmetna izvješća revizije učinka. Vlada FBiH je iste direktno prosljeđivala resornim federalnim ministarstvima na nadležno

¹⁶ Dokaz: Poziv za 38. sjednicu Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju na kojoj je na dnevnom redu predloženo usvajanje izvješća sa zaključcima Povjerenstva broj: 01,02-02-428/10 od 19.03.2010. godine.

¹⁷ Zaključci usvojeni na 13. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 26.06.2008.godine i 14. sjednice Doma naroda, održanoj 03. i 17.07.2008.godine.

¹⁸ Poslovnik o radu Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju, broj: 01, 02-02-1124/09, usvojen je na 29. sjednici održanoj 03.11.2009.

¹⁹ Članak 16. Poslovnika o radu Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju.

²⁰ Odluka o obrazovanju Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/07) Parlamentarno povjerenstvo odgovorno za reviziju uspostavljeno je kao stalno zajedničko radno tijelo oba doma Parlamenta FBiH.

²¹ Članak 17. Poslovnika o radu Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju.

²² Naputak donesen 15. decembra 2015. godine, sukladno članku 1. stav 2. Poslovnika o radu Parlamentarnog povjerenstva odgovornog za reviziju.

²³ Odgovori na Uputnik iz Ureda predsjednika Federacije BiH, broj:01 05-451-01/16 od 30.08.2016. i 11.10.2016. godine.

postupanje²⁴, a isti su naknadno posebno razmatrani na sjednicama Vlade FBiH, samo u slučajevima kada su resorna ministarstva isto predložila.

Kako navode nadležni iz Generalnog tajništva Vlade FBiH, federalna ministarstva kandiduju pitanja za sjednicu Vlade Federacije BiH²⁵, zavisno od problema koji se tretira preporukama Ureda za reviziju. Na ovaj način se Vlada informira o sadržaju izvješća i postupanju po preporukama.²⁶

Navedeni način postupanja po izvješćima revizije učinka, imao je za posljedicu da **preporuke koje su bile upućene Vladi FBiH, nisu posebno analizirane od strane Vlade po zaprimanju izvješća revizije učinka, niti je Vlada odredila način realizacije istih.** Važno je napomenuti da Ured za reviziju značajne preporuke sustavne prirode, veoma često upućuje Vladi FBiH očekujući da će Vlada odrediti pojedinačne aktivnosti institucija i rokove za realizaciju preporuka. Međutim, ispitivanje je pokazalo kako Vlada nije postupala na navedeni način, iako je sukladno Poslovniku o radu, imala osnova da isto učini.²⁷

Procedure za razmatranje materijala na sjednicama Vlade FBiH, propisane su Poslovnikom o radu Vlade FBiH. Kako se navodi u odgovoru na Upitnik revizije učinka²⁸, na sjednicama Vlade Federacije BiH obvezno se razmatraju izvješća o reviziji finansijskih izvješća Vlade FBiH i Proračuna Federacije BiH, te se u svezi s tim izvješćima utvrđuju programi realizacije preporuka, sa rokovima i nosiocima aktivnosti.

Poslovnik o radu Vlade FBiH, ne tretira posebno način razmatranja izvješća revizije učinka na sjednicama Vlade FBiH²⁹, niti su donesene posebne procedure kojima bi se odredio način postupanja po preporukama upućenim Vladi FBiH. Osim navedenog, **nije određen način za osiguranje povratnih informacija o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka od strane drugih institucija.**

Od perioda objave predmetnih izvješća revizije učinka, do danas, nije došlo do promjena i unaprjeđenja u načinu postupanja po izvješćima revizije učinka³⁰.

3. Aktivnosti institucija na realizaciji preporuka po pojedinačnim izvješćima

U ovom poglavlju date su osnovne informacije o svakom izvješću revizije učinka koji je bio predmetom praćenja. Prezentirani su podaci vezani za motive, ciljeve, nalaze, te poduzete aktivnosti institucija na realizaciji preporuka.

3.1. Izvješće revizije učinka „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“

Ured za reviziju je proveo reviziju učinka na temu „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“. Ocijenjeno je da je visoko obrazovanje značajan segment koji doprinosi razvoju društva, zbog čega je potrebno posvetiti posebnu pozornost planiranju visokog obrazovanja, kako bi se povezal obrazovanje sa potrebama ekonomskog razvoja društva.

Cilj revizije je bio ustanoviti kako se u postojećem sustavu vrši planiranje visokog obrazovanja i ukazati na nedostatke u efikasnosti i efektivnosti planiranja visokog obrazovanja u odnosu na potrebe tržišta rada. Revizija je takođe ispitivala i da li su nadležne institucije koristile adekvatne informacije za planiranje visokog obrazovanja.

Provedenom revizijom je utvrđeno slijedeće:

²⁴ Odgovor na Upitnik Ureda za reviziju.

²⁵ Članak 45. Poslovnika o radu Vlade FBiH- Članovi Vlade imaju mogućnost inicirati pitanja značajna za oblast za koju su nadležni i predložiti za dnevni red sjednice Vlade.

²⁶ Odgovor na Upitnik Ureda za reviziju upućen Vladi Federacije BiH.

²⁷ Članak 77. Poslovnika o radu Vlade Federacije BiH.

²⁸ Odgovor na Upitnik Ureda za reviziju iz Generalnog tajništva Vlade Federacije BiH, broj: 04-05-1046/2016. od 22.09.2016.

²⁹ Isto kao fus nota broj 24.

³⁰ Prema dostavljenim odgovorima Generalnog tajništva Vlade Federacije BiH na Upitnik Ureda za reviziju.

- Vlada FBiH, putem nadležnih ministarstava i institucija, ima mogućnost utjecati na planiranje visokog obrazovanja u odnosu na potrebe tržišta rada, ali tu mogućnost nije iskoristila na adekvatan način;
- Jedinstvene informatičke baze većinom ne postoje i one koje postoje, nisu uvezane, čime je otežan pristup i razmjena podataka značajnih za planiranje;
- Strateški planovi razvoja visokog obrazovanja nisu doneseni;
- Nema nadzora u planiranju visokog obrazovanja.

Na osnovu utvrđenih nalaza i izvedenih zaključaka date su preporuke Vladi FBiH i nadležnim institucijama na federalnoj, županijskoj i sveučilišnoj razini, kako bi se poduzele potrebne aktivnosti u cilju poboljšanja planiranja visokog obrazovanja.

3.1.1. Poduzete aktivnosti na realizaciji preporuka za federalnu razinu

U izvješću „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“, za federalnu razinu dato je ukupno pet preporuka. Vladi FBiH je upućena jedna preporuka, a Federalnom ministarstvu obrazovanja upućene su četiri preporuke.

➤ Vlada Federacije BiH

Preporuka broj 1. Ured za reviziju preporučuje da se Vlada Federacije BiH konkretnije angažira na polju visokog obrazovanja, reforme visokog obrazovanja i planiranja visokog obrazovanja.

STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO
---------------------	------------

U okviru realizacije navedene preporuke Vlada FBiH je trebala poduzeti slijedeće aktivnosti:

- Da se putem nadležnih federalnih ministarstava i institucija, aktivnije uključi na stvaranju preduvjeta za adekvatno i pravilno planiranje visokog obrazovanja spram potreba tržišta rada, kako bi se postiglo poboljšanje u postojećem sustavu obrazovanja.
- Da inicira donošenje smjernica ekonomskog razvoja na nivou Federacije BiH, koje bi bile osnov za strategiju razvoja visokog obrazovanja i zapošljavanja.
- Da donese smjernice za harmonizaciju propisa iz oblasti visokog obrazovanja i uspostavi jasan sistem monitoringa. O poduzetim aktivnostima Vlada FBiH treba da obavijesti Parlament Federacije BiH.

Vlada Federacije BiH nije odgovorila na Upitnik Ureda za reviziju o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka iz predmetnog izvješća revizije učinka. Jedino je dostavljen dopis i popunjeni Upitnik o poduzetim aktivnostima Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke na realizaciji preporuka.

Analizom odgovora na Upitnik Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, uvidom u dostupne zapisnike sa sjednica Vlade FBiH i saopćenja za javnost, te analizom donesenih akata utvrđeno je da je Vlada FBiH poduzimala određene aktivnosti na realizaciji navedene preporuke. Među najznačajnijim aktivnostima mogu se izdvojiti slijedeće:

- Vlada FBiH je, na prijedlog Ministarstva obrazovanja i nauke, usvojila Strateške pravce razvoja visokog obrazovanja u FBiH za period 2012.-2022.³¹ i Odluku o standardima i normativima za oblast visokog obrazovanja u FBiH³².

³¹ Usvojeno na 72. sjednici Vlade Federacije BiH, održanoj 24.01.2013. godine

- Vlada FBiH je, na prijedlog Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke razmatrala i prihvatila informacije o implementaciji Bolonjskog procesa, o upisnoj politici i tržištu rada i o studentskom standardu.³³
- Vlada FBiH je poduzela aktivnosti na osnovu Informacije o upisnoj politici i tržištu rada u 2014. godini, te je zaključila da Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke i Federalni zavod za zapošljavanje trebaju formirati interesornu radnu skupinu koja će analizirati strukturu nezaposlenih visokoobrazovanih kadrova, što treba poslužiti kao temelj za kontinuirano objavljivanje takvih podataka na godišnjoj razini. Također je zaključeno da je na razini FBiH neophodno kreirati i usvojiti višegodišnji akcioni plan upisne politike, obvezujući za sve županije i visokoobrazovne ustanove.³⁴ Međutim, nije uspostavljeno adekvatno praćenje realizacije pomenute Informacije i zaključaka. Također, nisu dostavljene informacije da je Vlada izvješćivala Parlament FBiH o problemima u planiranju visokog obrazovanja i usklađenosti sa potrebama tržišta rada.

➤ **Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke**

Preporuka broj 1. Poboljšati praćenje i evaluaciju na federalnoj razini, kako bi se imao bolji uvid u način funkcioniranja sustava planiranja.

STUPANJ REALIZACIJE

DJELOMIČNO

U okviru realizacije navedene preporuke FMOIN je trebalo poduzeti slijedeće aktivnosti:

- Donijeti Standarde i normative za visoko obrazovanje i pratiti implementaciju Bolonjskog procesa.
- Kroz aktivnije djelovanje Sektora za visoko obrazovanje i Inspektorata, osigurati pojačanu suradnju sa univerzitetima, županijskim i entitetskim vlastima, te donijeti procedure za vršenje nadzora u domenu planiranja visokog obrazovanja.
- Uspostaviti registar svih visokoškolskih ustanova s ciljem objedinjavanja podataka o broju studenata koji studiraju u Federaciji BiH i koji završe studij.

FMOIN je poduzelo aktivnosti u dijelu date preporuke i izradilo Standarde i normative za visoko obrazovanje u FBiH³⁵. FMOIN prati razvoj visokog obrazovanja, te za potrebe Ministarstva i Vlade FBiH, svake druge godine izrađuje Informaciju o implementaciji Bolonjskog procesa. Prema datoj preporuci FMOIN surađuje sa županijskim ministarstvima i sveučilištima i prikuplja informacije³⁶ na osnovu kojih Sektor za visoko obrazovanje sačinjava Informaciju o upisnoj politici i tržištu rada i u okviru iste daje savjete i preporuke za unaprjeđenje upisne politike.

³² Odluka donesena na 59. sjednici Vlade Federacije BiH održanoj 18. juna 2008. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj:40/08 od 02.07.2008. godine)

³³ Vlada Federacije BiH je na svojim sjednicama raspravljala i na prijedlog Federalnog ministarstva obrazovanja prihvatila navedene Informacije- Uvid u saopćenja sa sjednica Vlade FBiH, 94. sjednica Vlade FBiH od 09.01.2014., 98. sjednica Vlade FBiH od 30.01.2014. i 102. sjednice Vlade FBiH od 6.3.2014. godine.

³⁴ Saopćenje sa 94. sjednice Vlade Federacije BiH od 09.01.2014. godine; Vlada Federacije BiH je usvojila Informaciju o upisnoj politici i tržištu rada na 13. sjednici, održanoj 12. 7. 2011. godine.

³⁵ Na osnovu Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH³⁵, donesena Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, te županijske odluke, odnosno, uredbe o standardima i normativima.

³⁶ Odgovori na upitnike Ureda za reviziju koje je dostavilo FMOIN: Koriste se podaci FZZZ, FZZS, županijskih resornih ministarstava, javnih univerziteta/sveučilišta u FBiH.

Preporuka nije realizirana u dijelu donošenja procedura za vršenje nadzora u domenu planiranja visokog obrazovanja³⁷ i nije uspostavljen registar svih visokoškolskih ustanova na federalnoj razini.

Preporuka broj 2. Razviti sustav planiranja upisa studenata zasnovan na prognozama potreba za VSS kadrovima u odnosu na tržište rada.

STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO
---------------------	------------

U okviru realizacije navedene preporuke FMOIN je trebalo poduzeti slijedeće:

- Na federalnom nivou ustanoviti sustav prognoziranja potreba VSS kadrova, koji treba biti usklađen sa ekonomsko-strateškim planovima razvoja Federacije BiH i strateškim planovima razvoja visokog obrazovanja.
- Inicirati razvijanje sustava planiranja upisa studenata zasnovanog na prognozama potreba za VSS kadrovima. Inicirati angažman svih relevantnih institucija koje u zajedničkoj suradnji mogu približno projicirati potrebe za VSS kadrovima.
- FMOIN treba da prije izrade prijedloga plana upisa surađuje sa županijskim ministarstvima obrazovanja, univerzitetima/sveučilištima i njihovim članicama.

Iako je Vlada FBiH usvojila dokument Strateški pravci razvoja visokog obrazovanja u FBiH od 2012.-2022. godine, sustav prognoziranja potreba za VSS kadrovima nije usklađen sa istim. Navedeno potvrđuje i činjenica da na županijskoj razini nije razvijeno ekonomsko-strateško planiranje, te se ne može govoriti o usklađenosti visokog obrazovanja sa ekonomskim razvojem županija i Federacije BiH.

Za potrebe planiranja upisa studenata zasnovanog na prognozama potreba VSS kadrova u odnosu na tržište rada, FMOIN navodi, kako se koriste službeni statistički podaci Federalnog zavoda za statistiku, te podaci Federalnog zavoda za zapošljavanje, županijskih resornih ministarstva i javnih univerziteta/sveučilišta u FBiH.

FMOIN nije, prije izrade prijedloga plana upisa studenata, davalo smjernice županijskim ministarstvima, univerzitetima i njegovim članicama, a što je bilo preporučeno u predmetnom izvješću.

Preporuka broj 3. Poboljšati kvalitet informacija, uspostaviti pouzdan statistički sustav informacija i pristupačnost informacijama i ujednačiti stručne nazive.

STUPANJ REALIZACIJE	NISU PODUZETE AKTIVNOSTI
---------------------	--------------------------

Sukladno datoj preporuci FMOIN je trebalo poduzeti slijedeće aktivnosti:

- Ustanoviti informatičku bazu podataka kod svih učesnika u visokom obrazovanju.
- Uskladiti stručne nazive zanimanja u Federaciji BiH.

Praćenjem realizacije preporuke koja se odnosi na bazu podataka, ustanovljeno je da na federalnoj razini nije uspostavljena jedinstvena baza podataka o visokom obrazovanju, u koju bi sve relevantne institucije sa županijske i federalne razine dostavljale potrebne podatke u cilju planiranja visokog obrazovanja u odnosu na tržište rada.

Preporuka nije realizirana ni u dijelu koji se odnosi na ujednačavanje stručnih naziva zanimanja.³⁸ Donošenjem Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH, navedeno je u nadležnosti institucija na

³⁷Zakon o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH" broj: 58/02, 19/03, 35/05, 2/06, 8/06 i 61/06 i 48/11); Nadležnosti Inspektorata -službena web stranica FMOIN.

razini BiH.³⁹ Na osnovu dostupnih informacija iz drugih izvora, revizijski tim je došao do saznanja da još uvijek nisu usuglašeni nazivi stručnih i naučnih zvanja.⁴⁰

Preporuka broj 4. Podstaci suradnju između svih direktnih i indirektnih učesnika u visokom obrazovanju na svim razinama.

STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO
---------------------	------------

Sukladno datoj preporuci FMOIN je trebalo poduzeti slijedeće aktivnosti:

- Poticati suradnju između svih učesnika u pravcu razmjene i korištenja informacija s ciljem uspostavljanja realnog planiranja visokog obrazovanja u odnosu na potrebe tržišta rada.
- Inicirati objedinjavanje podataka i informacija o stanju nezaposlenosti VSS kadrova, broju studenata koji studiraju, broju završenih studenata, iskazane potrebe poslodavaca za VSS kadrovima, demografska kretanja i druge bitne podatke za planiranje obrazovanja.

Iako je FMOIN poduzimalo djelomične aktivnosti na realizaciji navedene preporuke. Poduzete su aktivnosti na uspostavljanju suradnje i koordinacije sa županijama putem formirane Koordinacije ministara⁴¹, ali nisu dostavljene informacije o konkretnim aktivnostima u okviru navedene suradnje.

FMOIN svake druge godine, u cilju upoznavanja Vlade FBiH, priprema Informaciju o upisnoj politici i tržištu rada u FBiH. Međutim, podaci, koje FMOIN koristi za izradu navedene Informacije, nisu međusobno ujednačeni, jer ih institucije u različitom obujmu dostavljaju.

3.1.2. Poduzete aktivnosti po preporukama datim za razinu županija i sveučilišta/univerziteta

Na županijskoj razini upućene su po dvije preporuke, na ukupno 26 institucija, odnosno na 10 županijskih vlada, 10 županijskih ministarstava nadležnih za obrazovanje i šest javnih sveučilišta/univerziteta.

➤ Vlade županija

Županijskim vladama su upućene slijedeće dvije preporuke:

Preporuka broj 1. Poboljšati praćenje i evaluaciju na županijskoj razini i sveučilišnoj razini, kako bi se omogućilo praćenje funkcioniranja sustava planiranja visokog obrazovanja.

Preporuka broj 2. Prikupljati informacije o učinkovitosti planiranja, koje bi trebale biti osnova za poboljšanje planiranja.

STUPANJ REALIZACIJE			
U potpunosti	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
-	1. ZDK 2. KS	1. TK 2. HNŽ 3. KSB 4. USK 5. BPK	1. ZHŽ 2. PŽ 3. HBŽ

³⁸ Saznanja iz Informacije Ministarstva civilnih poslova BiH - o izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, 2013. Saopćenja za javnost Službe za odnose s javnošću Univerziteta u Sarajevu, nakon održane sjednice Senata od 03.06.2016.godine.

³⁹ Članak 6. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH, Pravilnik o korištenju akademskih titula, te stjecanju naučnih i stručnih zvanja donosi Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva civilnih poslova BiH.

⁴⁰ Saznanja iz Informacije Ministarstva civilnih poslova BiH - o izvršenju Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, 2013. Saopćenja za javnost Službe za odnose s javnošću Univerziteta u Sarajevu, nakon održane sjednice Senata od 03.06.2016.godine.

⁴¹ Rješenje o formiranju Koordinacije ministara obrazovanja i nauke u FBiH, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 36/11 od 13.06.2011.

Sukladno datim preporukama županijske vlade su trebale poduzeti slijedeće:

- Zahtijevati od resornih županijskih ministarstava za obrazovanje sveobuhvatniji prijedlog plana upisa, a ne samo broj kandidata za upis.
- Odrediti način suradnje i koordinacije sa svim direktnim i indirektnim akterima koji imaju utjecaja na planiranje visokog obrazovanja⁴².
- Donijeti strateške planove razvoja visokog obrazovanja, standarde i normative za visoko obrazovanje, vodeći računa o međužupanijskoj usuglašenosti istih.

Praćenje preporuka je pokazalo kako ni jedna županijska vlada nije navedene preporuke u potpunosti realizirala. Poduzete aktivnosti na realizaciji preporuka po županijama, prezentirane su u nastavku teksta:

Vlada ZDK i Vlada KS su djelomično poduzele aktivnosti na realizaciji datih preporuka.

- **Vlada ZDK** je od nadležnog ministarstva zahtijevala sveobuhvatne informacije o stanju i načinima zapošljavanja mladih visokoobrazovanih kadrova. Način suradnje između institucija koje mogu utjecati na planiranje visokog obrazovanja određen je aktom Vlade ZDK.⁴³ Donesena je Strategija razvoja kantona u okviru koje su uključeni strateški ciljevi razvoja visokog obrazovanja, povezani sa razvojnim ciljevima Kantona. Doneseni su i Standardi i normativi za oblast visokog obrazovanja.
- **Vlada KS**, je putem resornog ministarstva za obrazovanje, osigurala sve bitne informacije i podatke. Prilikom davanja suglasnosti na Plan upisa Vlada KS je putem Ministarstva za obrazovanje imala podatke o potražnji i mogućnostima zapošljavanja VSS kadrova. Za izradu Prijedloga plana upisa donesena je Instrukcija⁴⁴, u kojoj su određena sva bitna pitanja u cilju uspostave funkcionalne korelacije između koncipiranja i provedbe upisne politike, stanja na tržištu rada i specifičnih interesa šire društvene zajednice. Prema dostupnim informacijama⁴⁵, utvrđeno je da je donesena Strategija razvoja kantona, a u 2010.godini, donesena je i Strategija razvoja visokog obrazovanja. Doneseni su i Standardi i normativi za visoko obrazovanje.⁴⁶

Dostavljena je dokumentacija iz koje je vidljivo da je u ovim kantonima uspostavljena suradnja između univerziteta, ministarstava obrazovanja u Federaciji BiH, zavoda i službi za zapošljavanje, asocijacija poslodavaca, gospodarske komore, statističkog zavoda i agencija na federalnoj razini.

Vlade TK, HNŽ, KSB, USK i BPK su poduzele početne aktivnosti na realizaciji datih preporuka, koje se odnose na donošenje Strateških planova razvoja i Standarda i normativa za visoko obrazovanje.

Vlade ZHŽ, ŽP i HBŽ nisu poduzimale aktivnosti na realizaciji datih preporuka.⁴⁷

Rezultati analize dostavljenih podataka pokazuju da ni jedna vlada županija nije realizovala preporuku u dijelu uspostavljanja adekvatnih kriterija za financiranje visokog obrazovanja. U

⁴² Koordinacija sa institucijama koje raspolažu bitnim podacima: sveučilišta/univerziteti, ministarstva obrazovanja u Federaciji BiH, zavodi i službe za zapošljavanje, asocijacije poslodavaca, gospodarske komore, statistički zavodi i unije studenata, trebaju biti objedinjeni.

⁴³ Odluka o utvrđivanju upisne politike, politike stipendiranja i smještaja studenata, broj:02-38-11442/16,

⁴⁴ Instrukcija za izradu Prijedloga plana upisa studenata na akreditiranim visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo, broj:11-05-38-5967/15 od 21.04.2015.godine. (Izradilo: Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade KS)

⁴⁵ Službena web stranica Vlade KS.

⁴⁶ Vlada Kantona Sarajevo, na 140. sjednici održanoj 29.12.2005. godine, donijela je Standarde i normative za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području KS.

⁴⁷ U odgovoru Vlade HBŽ na Upitnik Ureda za reviziju je navedeno da se obveze HBŽ odnose na financiranje, a manje na kreiranje obrazovne politike.

dostavljenim odgovorima, tri kantona (KS, ZDK i TK) navode da kao kriterije za financiranje koriste Standarde i normative.

U KS je, u cilju donošenja kriterija za financiranje, uspostavljena suradnja sa Univerzitetom Sarajevu, te je traženo da Univerzitet ponudi svoje prijedloge o načinu uspostavljanja kriterija⁴⁸.

Na području ZDK, kao kriterij za financiranje visokog obrazovanja, koriste se Instrukcije za planiranje budžeta ZDK, broj akademskog osoblja i podaci o nezaposlenim VSS kadrovima na biroima rada.

Većina županijskih vlada nije odredila način i uspostavila adekvatnu suradnju i koordinaciju između svih direktnih i indirektnih aktera koji mogu utjecati na planiranje visokog obrazovanja. Praćenje je pokazalo da u većini županija, za utvrđivanje plana upisa, nisu osigurani i objedinjeni podaci sa kojima raspolažu svi relevantni akteri.

U većini županija, za utvrđivanje plana upisa studenata, koriste se samo podaci županijske Službe za zapošljavanje. Pored toga, dvije županije (HNŽ i KSB) navode da ni podaci županijskih službi nisu adekvatni, odnosno da je slaba povezanost sa tržištem rada.

Navedeno postupanje nije sukladno datoj preporuci, kojom je županijama preporučeno, da se u cilju prikupljanja bitnih podataka za planiranje visokog obrazovanja uspostavi suradnja između svih direktnih i indirektnih aktera koji mogu utjecati na planiranje visokog obrazovanja.

➤ **Županijska ministarstva nadležna za obrazovanje**

Županijskim ministarstvima nadležnim za obrazovanje su date dvije preporuke. Stepem poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka prezentiraju se u narednoj tablici:

Preporuka broj 1. Poboljšati praćenje i evaluaciju na županijskoj razini i sveučilišnoj razini, kako bi se omogućilo praćenje funkcioniranja sustava planiranja visokog obrazovanja.			
Preporuka broj 2. Prikupljati informacije o učinkovitosti planiranja, koje bi trebale biti osnova za poboljšanje planiranja.			
STUPANJ REALIZACIJE			
U potpunosti	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
1. ZDK 2. KS	1. USK 2. TK 3. BPK	1. KSB 2. HNŽ	1. PŽ 2. ZHŽ 3. HBŽ

Sukladno datim preporukama županijska ministarstva nadležna za obrazovanje su trebala poduzeti slijedeće aktivnosti:

- Davati smjernice sveučilištima/univerzitetima za pravilno planiranje upisa, zasnovano na potrebama tržišta rada.
- Županijska ministarstva obrazovanja, prilikom davanja suglasnosti na plan upisa, treba da koriste podatke službi za zapošljavanje, gospodarskih komora i zahtjeva poslodavaca.
- Potrebno je da usuglašavaju podatke i informacija o stanju VSS kadrova i njihovoj potražnji na tržištu rada u županijama i Federaciji BiH.
- Donijeti procedure o vršenju nadzora u domenu planiranja visokog obrazovanja.

Analiza dostavljenih odgovora iz upitnika i ostalih dostupnih podataka pokazuje da su **Ministarstvo za obrazovanje ZDK i Ministarstvo za obrazovanje KS u potpunosti poduzeli aktivnosti na realizaciji datih preporuka.**

⁴⁸ Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i mlade KS je u cilju izvršenja zakonske obaveze Vlade KS zatražilo mišljenje, sugestije i ostale potrebne informacije od Univerziteta u Sarajevu, svojim aktom broj: 11-05-38-sl/14 od 31.03.2014.

- **Ministarstvo za obrazovanje ZDK**, je izradilo principe koji obuhvataju usklađenost upisne politike sa potrebama tržišta rada i društva, koordinaciju politika Univerziteta u Zenici sa politikama institucija rada i zapošljavanja, kao i uključenost poslodavaca u donošenju upisne politike.⁴⁹ Ministarstvo za obrazovanje ZDK ostvaruje suradnju sa svim učesnicima u planiranju visokog obrazovanja i koristi podatke o deficitarnim/najtraženijim i suficitarnim kadrovima. Isto je izradilo vlastite procedure za nadzor, kao i dokument koji utvrđuje ulogu Univerziteta u planiranju upisa i smjernice za planiranje.
- **Ministarstvo za obrazovanje KS** je prema datim preporukama, u cilju davanja smjernica univerzitetima izradilo dokument "Instrukcija za izradu prijedloga Plana upisa studenata na akreditiranim visokoškolskim Ustanovama".⁵⁰ Uspostavljena je suradnja sa Službom za zapošljavanje, Agencijom za rad i zapošljavanje BiH, Federalnim zavodom za zapošljavanje, Udruženjem poslodavaca BiH i Gospodarskom komorom. Podaci su prikupljeni od svih aktera, koji mogu imati utjecaj na planiranje visokog obrazovanja, u cilju osiguranja potpunih informacija. Vršenje nadzora u domenu planiranja visokog obrazovanja za Ministarstvo obrazovanja KS predstavlja redovnu i kontinuiranu aktivnost, kao i aktivnost mjerodavne prosvjetne inspekcije.

Ministarstva za obrazovanje USK, TK i BPK su djelomično poduzela aktivnosti na realizaciji datih preporuka. Poduzete su aktivnosti u dijelu koji se odnosi na davanje suglasnosti na Plan upisa, kojom prilikom koriste podatke od svih aktera, koji mogu imati utjecaj na planiranje visokog obrazovanja. **Preporuke nisu realizirane u dijelu davanja smjernica sveučilištima/univerzitetima za planiranje upisa studenata i donošenja procedura o vršenju nadzora u domenu planiranja visokog obrazovanja.**

- **Ministarstvo za obrazovanje USK**, prilikom davanja suglasnosti na Plan upisa, koristi informacije županijske Službe za zapošljavanje o broju i vrsti visokoobrazovanih kadrova na evidencijama Službe, podatke iz Gospodarske komore, Obrtničke komore/poslodavaca, srednjih škola. Prilikom davanja suglasnosti na Plan upisa razmatrana su pitanja vezana za unaprjeđenje planiranja upisa studenata, ali nisu donesene pisane procedure o načinu planiranja upisa.
- **Ministarstvo za obrazovanja TK** je koristilo podatke Službe za zapošljavanje, te je uspostavilo suradnju sa drugim akterima u cilju dobivanja i razmjene informacija za unaprjeđenje planiranja visokog obrazovanja. U suradnji sa službom za zapošljavanje vrše se analize o potrebama visokoobrazovanih kadrova na tržištu rada.
- **Ministarstvo za obrazovanja BPK** koristi podatke Službe za zapošljavanje o potrebama za VSS kadrovima. Najviše ostvaruje suradnju sa privrednicima sa području Kantona. Redovno prati potrebe tržišta rada i raspolaže sa informacijama o stanju VSS kadrova na birou rada. Navedene informacije uvažava prilikom davanja suglasnosti na Plan upisa.

Ministarstva za obrazovanja KSB i HNŽ su poduzela početne aktivnosti na realizaciji datih preporuka. Početne aktivnosti se odnose na realizaciju preporuka u dijelu uspostavljanja suradnje sa županijskim službama i sveučilištem/univerzitetom u cilju dobivanja i razmjene informacija, u svrhu unaprjeđenja planiranja visokog obrazovanja.

Ministarstva za obrazovanja PŽ, ZHŽ i HBŽ nisu poduzimala aktivnosti na realizaciji datih preporuka.

⁴⁹ Odluka o utvrđivanju upisne politike, politike stipendiranja i smještaja studenata, broj:02-38-11442/16,

⁵⁰ Instrukcija za izradu Prijedloga plana upisa studenata na akreditovanim visokoškolskim ustanovama na području Kantona Sarajevo, broj:11-05-38-5967/15 od 21.04.2015.godine.

➤ Sveučilišta/univerziteti

Sveučilištima/univerzitetima su upućene po dvije iste preporuke iz Izvješća „Planiranje visokog obrazovanja u FBiH“. Stupanj poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka prezentira se u narednoj tablici:

Preporuka broj 1. Poboljšati praćenje i evaluaciju na županijskoj razini i univerzitetskoj razini, kako bi se omogućilo praćenje funkcioniranja sustava planiranja visokog obrazovanja.			
Preporuka broj 2. Prikupljati informacije o učinkovitosti planiranja, koje bi trebale biti osnova za poboljšanje planiranja.			
STUPANJ REALIZACIJE			
U potpunosti	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
1. Univerzitet u Sarajevu 2. Univerzitet u Zenici	1.Sveučilište u Mostaru; 2.Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	1.Univerzitet u Bihaću	1. Univerzitet u Tuzli

Sukladno datim preporukama sveučilišta/univerziteti su trebali poduzeti slijedeće aktivnosti:

- Provoditi detaljnu analizu stanja nezaposlenih visokoobrazovanih kadrova koristeći se podacima službi za zapošljavanje i zahtjeva poslodavaca.
- Davati smjernice fakultetima/članicama univerziteta, koje bi trebale biti osnova za poboljšanje planiranja, prije izrade inicijalnog prijedloga plana upisa studenata.

Rezultati analiza dostavljenih odgovora na upitnike i ostale dokumentacije, pokazuju da su **Univerzitet u Sarajevu i Univerzitet u Zenici u potpunosti poduzeli aktivnosti na realizaciji datih preporuka.**

- **Univerzitet u Sarajevu**, prilikom sačinjavanja plana upisa vrši detaljnu analizu stanja nezaposlenih visokoobrazovanih kadrova, koristeći se podacima Službe za zapošljavanje, privrednih komora udruženja poslodavaca u cilju dobivanja informacija o nezaposlenim i traženim visokoobrazovanim kadrovima na tržištu rada. Univerzitet dobiva od kantonalnog ministarstva inpute za planiranje VSS kadrova. Sukladno Instrukciji za izradu prijedloga plana upisa, na akreditiranim visokoškolskim ustanovama u Kantonu Sarajevo, Univerzitet daje smjernice fakultetima/članicama prije sačinjavanja inicijalnog prijedloga plana upisa studenata.
- **Univerzitet u Zenici**, prilikom sačinjavanja plana upisa, vrši detaljnu analizu stanja nezaposlenih visokoobrazovanih kadrova na osnovu podataka Službe za zapošljavanje, nadležnog Ministarstva za obrazovanje, gospodarskih komora i udruženja poslodavaca. Univerzitet dobija od kantonalnog ministarstva inpute za planiranje VSS kadrova, na osnovu akta koji je donijela Vlada ZDK. Univerzitet daje smjernice fakultetima/članicama prije izrade inicijalnog prijedloga plana upisa studenata.

Sveučilište u Mostaru i Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar su djelomično poduzeli aktivnosti na realizaciji datih preporuka.

- **Sveučilište u Mostaru**, prilikom sačinjavanja plana upisa studenata, analizira podatke o nezaposlenim visokoobrazovanim kadrovima od Županijske službe za zapošljavanje. Sveučilište ne dobiva inpute za planiranje VSS kadrova od županijskog ministarstva. O smjernicama koje Sveučilište daje fakultetima/članicama razgovara se na sjednicama Senata.

- **Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar** prilikom pripremanja prijedloga plana upisa, periodično provodi analizu stanja nezaposlenih visokoobrazovanih kadrova, koristeći se dostupnim podacima Službe za zapošljavanje, raznih agencija koje se bave statistikama i zahtjevima poslodavaca. Univerzitet ne dobiva inpute za planiranje upisa studenata od županijskog ministarstva. O smjernicama koje Univerzitet treba davati fakultetima/članicama za planiranje upisa studenata, razgovara se na sjednicama Senata.

Univerzitet u Bihaću je poduzeo početne aktivnosti na realizaciji datih preporuka.

- Prilikom sačinjavanja plana upisa studenata, Univerzitet u Bihaću je analizirao podatke Službe za zapošljavanje o nezaposlenim VSS kadrovima i podatke Gospodarske komore i poslodavaca na razini Kantona. Nisu određene adekvatne smjernice za planiranje upisa studenata.⁵¹

Univerzitet u Tuzli nije poduzeo aktivnosti na realizaciji datih preporuka.

3.1.3. Zaključci za Izvješće „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“

- U Izvješću „Planiranje visokog obrazovanja u Federaciji BiH“ dato je ukupno sedam preporuka. Nijedna preporuka nije u potpunosti realizovana od strane svih institucija kojima su iste bile upućene. **Od ukupno 28 institucija koje su trebale realizovati navedene preporuke, samo su četiri institucije u potpunosti poduzele aktivnosti na realizaciji preporuka.**
- U proteklim godinama ostvaren je napredak u donošenju legislative koja uređuje oblast visokog obrazovanja⁵². Uspostavljene su institucije na razini Bosne i Hercegovine, u cilju približavanja visokog obrazovanja Europskom prostoru. Vlada FBiH je na prijedlog FMOIN usvojila Strateške smjernice visokog obrazovanja.
- Iako je Vlada FBiH usvojila dokument Strateški pravci razvoja visokog obrazovanja u FBiH, sustav prognoziranja potreba za VSS kadrovima, nije usklađen sa istim. Navedeno potvrđuje i činjenica da na županijskoj razini nije razvijeno ekonomsko-strateško planiranje, te se ne može govoriti o usklađenosti visokog obrazovanja sa ekonomskim razvojem županija i FBiH.
- Na razini Federacije BiH nije uspostavljena jedinstvena baza podataka u koju bi nadležne institucije sa županijske razine obvezno i redovno dostavljale sve relevantne podatke o upisnoj politici i potrebama tržišta rada. Institucije na županijskoj razini raspoložu sa različitom vrstom i obujmom podataka, što ne predstavlja adekvatnu osnovu za realno planiranje upisa studenata.
- Nije realizirana preporuka koja se odnosi na usklađivanje stručnih i naučnih zvanja. Neusklađeni podaci otežavaju korištenje, uspoređivanje i analizu podataka, tako da ne mogu predstavljati pouzdan izvor i kvalitetne informacije za planiranje visokog obrazovanja. Takođe, na federalnoj razini nije uspostavljen registar svih visokoškolskih ustanova u FBiH.
- Na županijskoj razini upućene su po dvije iste preporuke na ukupno 26 institucija, odnosno na 10 županijskih vlada, 10 županijskih ministarstava nadležnih za obrazovanje i šest javnih sveučilišta/univerziteta.

Od 26 institucija na županijskoj razini:

- Četiri institucije su u potpunosti poduzele aktivnosti na realizaciji datih preporuka;
- Sedam institucija je djelimično poduzelo aktivnosti na realizaciji datih preporuka;
- Osam institucija je poduzelo početne aktivnosti na realizaciji preporuka;

⁵¹ Intervju obavljen putem telefona sa nadležnom osobom sa Univerziteta u Bihaću.

⁵² Donesen je Okvirni zakon o visokom obrazovanju u BiH, Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH, te zakoni i standardi i normativi za visoko obrazovanje na županijskoj razini.

- U većini županija nije donesena strategija razvoja županije, niti strategija razvoja visokog obrazovanja.
- Iako su vlade županija imale mogućnost da putem donošenja adekvatnih kriterija za financiranje utječu na planiranje visokog obrazovanja, ni u jednoj županiji nisu doneseni kriteriji za financiranje visokog obrazovanja.
- Nadzor u domenu planiranja visokog obrazovanja gotovo da se i ne vrši. Nedostatak nadzora nad planiranjem visokog obrazovanja može utjecati na produkciju studijskih profila koji nisu potrebni tržištu rada.
- Nije određen način koordinacije između županija u cilju usklađivanja planiranja visokog obrazovanja sa potrebama tržišta rada u FBiH/BiH.
- Iako je Ured za reviziju ukazao na prednosti integracije univerziteta, posebno sa aspekta boljeg upravljanja sustavom planiranja upisa i nadzora nad financiranjem visokog obrazovanja, integracija Univerziteta još uvijek nije završena i samo su tri javna univerziteta integrirana.
- U županijama u kojima su vlade županija i nadležna ministarstva poduzimala više aktivnosti na realizaciji preporuka, i sveučilišta/univerziteti iz tih županija su poduzimali više aktivnosti na unaprjeđenju planiranja visokog obrazovanja.

3.2. Izvještaj revizije učinka „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc“

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH proveo je reviziju učinka na temu: „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na Koridoru Vc“.

Revizija je bila motivirana indikacijom da je postupak eksproprijacije⁵³ vezan za izgradnju autoceste na Koridoru Vc često dugotrajniji od vremenskog roka propisanoga zakonom.

Cilj revizije je bio da se na osnovu provedenog ispitivanja procijeni, da li je proces eksproprijacije vezan za izgradnju autoceste na Koridoru Vc u Federaciji Bosne i Hercegovine efikasan, blagovremen i da li su poduzete aktivnosti usmjerene na poboljšanje postupka.

Utvrđeno je sljedeće:

- Federalna razina nema mehanizme upravljanja postupkom eksproprijacije;
- Institut sporazumnog prijenosa vlasništva ne daje očekivane rezultate kojim bi se pojednostavila i ubrzala procedura provođenja postupka eksproprijacije;
- Izmjena zakona vezana za ulazak u posjed po isplati naknade, rezultirala je povećanjem broja donesenih odluka Vlade FBiH o prijevremenom ulasku u posjed;
- Postoje problemi u postupku eksproprijacije koji se odnose na neriješena prava vlasništva i utvrđivanja cijene za nekretnine predviđene za eksproprijaciju.

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH je dao preporuke nadležnim institucijama za unaprjeđenje postupka eksproprijacije.

U predmetnom Izvješću revizije učinka dato je ukupno sedam preporuka. Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija date su dvije preporuke, JP Autoceste FBiH date su tri preporuke. Ovim institucijama date su još po dvije iste preporuke kao akterima u postupku eksproprijacije, a iste su date i Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove, kao akteru u postupku eksproprijacije.

⁵³ Prema članku 2. Zakona o eksproprijaciji („Službene novine Federacije BiH“ broj 70/07, 36/10, 25/12 i 34/16) Eksproprijacija je oduzimanje ili ograničenje prava vlasništva nad nekretninama uz naknadu prema tržišnoj vrijednosti nekretnina

➤ **Poduzete aktivnosti na realizaciji preporuka datih Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija**

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija nije poduzimalo aktivnosti na realizaciji preporuka iz predmetnog Izvješća revizije učinka, jer iste više nisu u nadležnosti ovog ministarstva. Naime, na osnovu odredbi Zakona o cestama⁵⁴, početkom 2011. godine, osnovano je JP Autoceste FBiH d. o. o. Mostar, te je utvrđeno pravno sljedništvo u odnosu na Federalnu direkciju za izgradnju, upravljanje i održavanje cesta, koja je bila u sastavu Federalnog ministarstva prometa i komunikacija.

Sukladno odredbama Zakona o eksproprijaciji,⁵⁵ kompletan proces eksproprijacije nekretnina je u nadležnosti JP Autoceste FBiH d. o. o. Mostar, a Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, je kao resorno ministarstvo, uključeno u prvi korak postupka rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, kroz pripremu Odluka Vlade FBiH o utvrđivanju javnog interesa.⁵⁶

Shodno navedenom, Ured za reviziju je istražio poduzete aktivnosti JP Autoceste FBiH na realizaciji ovih preporuka, te je isto prikazano u narednom dijelu.

Preporuka broj 1. U kratkoročnom smislu, potrebno je sveobuhvatnije planirati aktivnosti u postupku eksproprijacije na federalnoj razini, kako bi se obezbijedile potrebne informacije za buduće postupke eksproprijacije.	
Preporuka broj 2. U dugoročnom smislu, potrebno je rješavati složene slučajeve, uključujući i pitanja vlasništva.	
STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO

Sukladno datoj preporuci JP Autoceste FBiH je djelomično poduzimalo aktivnosti u cilju osiguranja informacija za buduće postupke eksproprijacije. S tim u svezi u Elaboratu eksproprijacije su sadržane informacije o zemljišnim parcelama koje su predviđene za eksproprijaciju. Međutim, vrlo često stanje zemljišnih knjiga, nije usklađeno sa stvarnim stanjem na terenu, što otežava osiguranje potrebnih informacija za buduće postupke eksproprijacije.

Složene slučajeve, uključujući i pitanje vlasništva, rješavaju općine na čijem se području nalazi predmetna nekretnina. JP Autoceste FBiH dostavlja općinama broj nekretnina koje su predviđene za eksproprijaciju i putem javnog poziva obavještava vlasnike nekretnina, kada je u pitanju pokušaj sporazumnog prijenosa prava vlasništva.⁵⁷

➤ **Poduzete aktivnosti JP Autoceste Federacije BiH na realizaciji datih preporuka**

JP Autoceste FBiH kao korisniku eksproprijacije upućene su tri preporuke u predmetnom Izvješću revizije učinka.

⁵⁴ Službene novine FBiH, br.12/10, 16/10 i 66/13

⁵⁵ Službene novine FBiH, br.70/07,25/12 i 34/16

⁵⁶ Izvor:Dopis Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, broj.08-14-1656-1/16 od 09.08.2016.godine

⁵⁷ Izjava nadležne osobe iz JP Autoceste FBiH i dostavljeni javni pozivi vlasnicima nekretnina

Preporuka broj 1.

Korisnik eksproprijacije treba da prati informacije o kretanju cijena na tržištu nekretnina kako bi se na osnovu toga obezbijedile realne i fer ponude vlasnicima zemljišta pri pokušaju sporazuma o prijenosu prava vlasništva.

STUPANJ REALIZACIJE**U POTPUNOSTI**

JP Autoceste FBiH je u potpunosti poduzelo aktivnosti na realizaciji date preporuke. Aktivnosti vezane za praćenje informacija o kretanju cijena na tržištu nekretnina, vrše se prije započinjanja postupka eksproprijacije. Prema izjavama sugovornika praksa je da JP Autoceste FBiH traži tržišne cijene od Općinskih organa, Porezne uprave i vrši preliminarno vještačenje.

Preporuka broj 2.

Korisnik eksproprijacije treba da poduzme sve neophodne aktivnosti za potpunu primjenu instituta sporazumnog prijenosa prava vlasništva kako bi se u konačnici prekinulo s općinskim procedurama eksproprijacije vezanim za potrebe izgradnje infrastrukturnih objekata od značaja za Federaciju BiH, jer su se pokazale neefikasne, neefektivne i skupe.

STUPANJ REALIZACIJE**DJELOMIČNO**

JP Autoceste FBiH je djelomično poduzelo aktivnosti na realizaciji date preporuke. Institut sporazumnog rješavanja stjecanja prava vlasništva uveden je da bi se izbjegla potreba provođenja postupka eksproprijacije na lokalnoj razini i povećala efikasnost i transparentnost u ovom postupku. JP Autoceste FBiH je poduzimalo aktivnosti na način da putem javnog oglašavanja, poziva vlasnike predmetnih nekretnina radi pokušaja sporazumnog prijenosa prava vlasništva. Nakon prikupljenih informacija o tržišnim cijenama i procjene vještaka, JP Autoceste FBiH ponudu dostavlja vlasniku nekretnine. Međutim, kako navode iz JP Autoceste FBiH i dalje postoji problem neusklađenosti zemljišnih knjiga sa stvarnim stanjem, što onemogućava da se postupak eksproprijacije provodi putem sporazumnog prijenosa prava vlasništva⁵⁸. Procedure postupka eksproprijacije se i dalje provode u općinama, na lokalnoj razini.

Preporuka broj 3.

Korisnik eksproprijacije, nakon neuspješnog pokušaja sporazuma o prijenosu vlasništva sa vlasnikom nekretnine treba da sporni predmet prosljedi na rješavanje nadležnom sudu, a kako bi se donijela odluka za ovakve slučajeve i time obezbijedila praksa za budućnost.

STUPANJ REALIZACIJE**U POTPUNOSTI**

U skladu sa datom preporukom JP Autoceste FBiH nakon neuspješnog pokušaja sporazuma o prijenosu prava vlasništva sa vlasnikom nekretnine, sporne predmete prosljeđuje na rješavanje nadležnom sudu, a što je i zakonom propisano.

➤ **Poduzete aktivnosti na realizaciji preporuke datih akterima u postupku eksproprijacije**

Akterima u postupku eksproprijacije upućene su po dvije iste preporuke u predmetnom Izvješću revizije učinka.

⁵⁸ Izvor: Odgovor JP Autoceste FBiH na Upitnik revizije učinka, dostavljen uz dopis broj.01-2611-1/16 od 08.08.2016.godine

Preporuka broj 1.

Akteri u postupku eksproprijacije trebaju unaprijediti međusobnu razmjenu informacija, kako bi se podstakla evaluacija, transparentnost i razvoj sustava eksproprijacije.

Preporuka broj 2.

Akteri u postupku eksproprijacije trebaju osigurati razmjenu informacija o troškovima kako bi se postigla efikasnost u procedurama.

AKTERI U POSTUPKU EKSPROPRIJACIJE		STUPANJ REALIZACIJE
1.	JP Autoceste FBiH d. o .o. Mostar	Djelomično
2.	Federalna uprava za geodetske imovinsko-pravne poslove	U potpunosti

- **JP Autoceste FBiH**

JP Autoceste FBiH je poduzelo djelimične aktivnosti na uspostavljanju koordinacije sa resornim ministarstvom, Federalnom upravom za geodetske i imovinsko-pravne poslove i općinama na čijem području se nalaze predmetne nekretnine za eksproprijaciju.⁵⁹ Informacije koje JP Autoceste razmjenjuje sa drugim akterima u postupku eksproprijacije vezane su za ispitivanje kretanja tržišnih cijena i procjene vrijednosti predmetnih nekretnina i obavještanje vlasnika predmetnih nekretnina u cilju pokušaja sporazuma o prijenosu prava vlasništva. Prema izjavi nadležne osobe, donesene su Procedure za postupak eksproprijacije u kojima su objašnjeni koraci koje poduzima JP Autoceste u koordinaciji sa drugim akterima, međutim iste na traženje revizije nisu dostavljene.

JP Autoceste FBiH je dostavljalo općinama informacije o broju predmeta koji se trebaju eksproprijirati na njihovom području. Na osnovu broja predmeta utvrđivani su troškovi općinskih komisija. Nisu dostavljene informacije o drugim parametrima, kao što je vrijeme za koje se postupak provede, složenost predmeta eksproprijacije i dr., a koji bi utjecali na troškove postupka eksproprijacije.

- **Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove**

Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove (FUGIPP) je u potpunosti poduzela aktivnosti na realizaciji date preporuke. FUGIPP navodi, da u okviru propisanih nadležnosti pruža stručnu pomoć i podršku nadležnim općinskim službama, u pisanim odgovorima na konkretne upite, kroz radno-konsultativne sastanke, razgovorima putem telefona i na drugi način.

Prema mišljenju nadležnih iz FUGIPP, u razmjenu informacija kao ravnopravne aktere treba uključiti nadležne sudove, jer različiti sudovi nemaju ujednačenu praksu, a osim toga upravo se kod sudova događaju i najveći zaostaci u procesu eksproprijacije.

FUGIPP navodi da ne može direktno utjecati na strukturu i visinu ukupnih troškova eksproprijacije. Provođenje ovih aktivnosti zahtijevalo je angažman dodatnog administrativnog kapaciteta u FUGIPP. Radi smanjivanja troškova Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove je osigurala poštivanje zakonskih rokova u drugostupanjskom postupku i maksimalnu efikasnost u pripremi rješenja i drugih akata za Vladu FBiH⁶⁰.

⁵⁹ Odgovori JP Autoceste na Upitnik.

⁶⁰ Izvor: Odgovor FUGIPP na Upitnik o realizaciji preporuka, dostavljen uz dopis broj:01-02-1278/16.od 22.08.2016.godina

3.2.1. Zaključci za Izvješće „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na koridoru Vc“

Na osnovu analize aktivnosti institucija po osnovu preporuka iz Izvješća revizije učinka „Upravljanje vremenom u procesu eksproprijacije nekretnina pri izgradnji dionica autoceste na koridoru Vc“, mogu se iznijeti slijedeći zaključci:

- Od ukupno sedam preporuka, dvije preporuke su u potpunosti realizirane, a za pet preporuka institucije su poduzele djelomične aktivnosti.
- Postupak eksproprijacije nakon donošenja novog Zakona o eksproprijaciji je u nadležnosti JP Autoceste FBiH.
- U općinama je još uvijek prisutan problem neusklađenosti zemljišnih knjiga sa stvarnim stanjem, što onemogućava da se postupak eksproprijacije provodi putem sporazumnog prijenosa prava vlasništva.
- Iako je Institut sporazumnog rješavanja prenosa prava vlasništva uveden da bi se pojednostavila i ubrzala procedura provođenja postupka eksproprijacije, isti nije dao očekivane rezultate i procedure eksproprijacije se i dalje provode u općinama, odnosno, na lokalnoj razini.
- Razmjena informacija između resornog ministarstva JP Autoceste FBiH, Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, općina i drugih aktera uključenih u ovaj postupak nije dovoljna. Koordinacija između navedenih institucija nije definirana odgovarajućim propisom.

3.3. Izvješće revizije učinka „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja Federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH je proveo reviziju učinka sustava poljoprivrednih poticaja. Revizija je bila motivirana općim nezadovoljstvom poljoprivrednih proizvođača u Bosni i Hercegovini, učestalim protestima poljoprivrednika, izvješćima domaćih i stranih organizacija, te medijskim izvješćima koji su ukazivali na nepovoljnu situaciju u ovom sektoru.

Cilj revizije je bio da se na osnovu provedenog ispitivanja prikaže stanje i efikasnost nadležnih institucija Federacije BiH iz oblasti poljoprivrede i utvrde uzroci koji dovode do neefikasnosti.

Utvrđeno je slijedeće:

- Vrijeme obrade zahtjeva za poticaje na federalnoj i županijskoj razini je generalno dugo i dosta varira, što utječe na kašnjenje isplate poticajnih sredstava;
- Podzakonski akti za dodjelu poticaja se mijenjaju svake godine, kasne i ne baziraju se na strategiji razvoja poljoprivrednog sektora;
- Kontrole i inspekcije ne doprinose kvalitetnom i efikasnom provođenju procesa poticaja.

Na osnovu revizijskih nalaza i zaključaka, Ured za reviziju je dao preporuke kojima bi se trebao postići krajnji cilj sustava poljoprivrednih poticaja - podrška poljoprivrednoj proizvodnji i ekonomski razvoj.

U predmetnom Izvješću dato je ukupno šest preporuka koje su upućene Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

- **Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva**

Preporuka broj 1. Imenovati Povjerenstvo koje će ispitati učinke i dugoročnu efektivnost svih značajnijih poticaja koji se dodjeljuju poljoprivrednicima, i u javnom izvješću prezentirati svoje nalaze i prijedloge za poboljšanja.

STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO
----------------------------	-------------------

FMPVIŠ je poduzelo aktivnosti na unaprjeđenju praćenja i javnog izvješćivanja o stanju u poljoprivredi. Navedeni podaci se prikazuju u okviru „Zelenog izvješća“ o stanju u poljoprivredi, u okviru kojeg su date i preporuke, u cilju unaprjeđenja sustava poticaja. Međutim, učinci poticaja nisu u dovoljnoj mjeri prikazani u navedenom Izvješću.

Preporuka broj 2. Uspostaviti Povjerenstvo koje će dati preporuke kako bi procedure za dodjelu poticaja poljoprivrednicima bile efikasnije.

STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO
---------------------	------------

Iako nije uspostavljeno Povjerenstvo, FMPVIŠ je poduzimalo aktivnosti za unapređenje procedura za dodjelu poticaja. Uspostavljanjem Registra poljoprivrednih gazdinstava i klijenata stvorene su pretpostavke za efikasniju dodjelu poticaja. Međutim prema dostupnim podacima, isti se redovno ne ažurira⁶¹.

Takođe su poduzete aktivnosti na poboljšanju informacionog sistema, čime će se omogućiti brža i jednostavnija realizacija mjera novčanih podrški i osiguraće se bolji nadzor i kontrola.⁶² Uspostavljen je softver za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi, međutim, isti još uvijek nije stavljen u funkciju.

Preporuka broj 3. Promijeniti procedure donošenja odluka o promjenama poticaja za poljoprivrednike. Procedura mora biti transparentna i zasnovana na objektivnoj analizi, i o promjenama treba da se odlučuje blagovremeno, kako bi poljoprivrednici mogli da im se prilagode.

Preporuka broj 4. Izbjegavati promjene propisa bez odgovarajuće i javne evaluacije

STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO
---------------------	------------

FMPVIŠ je poduzelo djelimične aktivnosti na realizaciji date preporuke. Unaprijeđen je način obavješćavanja poljoprivrednika o promjenama Programa poticaja. Osim objavljivanja u Službenim novinama FBiH i na web stranici Ministarstva, o promjenama se poljoprivrednici obavješćavaju putem nadležnih županijskih ministarstava, općina, poljoprivrednih udruženja i saveza.

Ministarstvo nije dostavilo procedure po kojima se donose odluke o promjeni Programa poticaja, niti informacije o izvršenoj objektivnoj analizi koja bi bila osnova za promjene Programa. Ministarstvo navodi da su promjene vrlo rijetke, odnosno, prije se uvodi neka nova vrsta poticaja, nego da se već postojeće izbacuju iz Programa.

Sukladno Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Program novčanih podrški se donosi svake godine⁶³, uvažavajući strateške ciljeve, a drugi podzakonski akt (Pravilnik) se donosi na duži period. Trenutno važeći Pravilnik o načinu i uslovima dobivanja novčane podrške za poljoprivrednu proizvodnju je donesen 2014. godine⁶⁴.

Preporuka broj 5. Svi zahtjevi za poticaj proizvodnje mlijeka bi se trebali podnositi i procesuirati na individualnoj osnovi. Praksa podnošenja kumulativnih zahtjeva od strane otkupljivača morala bi se zamijeniti individualnim zahtjevima.

STUPANJ REALIZACIJE	DJELOMIČNO
---------------------	------------

⁶¹ Informacije finansijske revizije.

⁶² Odgovori na Upitnik i pregled službene web stranice FMPVIŠ, od 25.10.2016. godine.

⁶³ Program podrške za poljoprivredu i ruralni razvoj („Službene novine FBiH“, broj: 54/15)

⁶⁴ Odgovor FMPVIŠ na Upitnik

Istraživanje je pokazalo da se zahtjevi za mlijeko i dalje procesuiraju na kumulativnoj osnovi, kao što je predviđeno i propisima⁶⁵. Međutim, važno je napomenuti da je shodno nalazima iz Izvješća, namjera ove preporuke bila da se osigura bolja kontrola i nadzor nad otkupljivačima mlijeka. S tim u svezi revizija je utvrdila da je u navedenom smislu preporuka djelomično realizirana.

Županijsko ministarstvo vrši kontrolu ispravnosti dostavljenog obračuna od otkupljivača i upućuje detaljne zahtjeve Federalnom ministarstvu u Excel tabelama. Novina u Pravilniku je da se uz obračun, prilikom prve prijave, dostavlja i tražena dokumentacija o klijentima⁶⁶ čime je omogućena bolja kontrola i nadzor nad otkupljivačima mlijeka i na federalnoj razini.

Preporuka broj 6. - Naložiti županijama da:

- Poboljšaju protok i širenje informacija o promjeni propisa osiguravajući bolju informiranost poljoprivrednika;
- Istraže sve mogućnosti pojednostavljenja obrazaca i pomoći poljoprivrednicima za podnošenje zahtjeva za poticaj;
- Poboljšaju sustav dokumentiranja i registracije, rezultata terenskog rada Povjerenstva i da koriste te podatke prilikom ispitivanja novih zahtjeva;
- Uspostave sustav efikasnije kontrole utemeljene na procjeni rizika i efikasnije inspekcije otkupljivača/prerađivača;
- Poboljšaju informacijski sustav i izvješćivanje o učinku, kako bi javnost mogla imati uvid i upoređivati učinak različitih županija.

STUPANJ REALIZACIJE

DJELOMIČNO

FMPVIŠ je poduzelo djelomične aktivnosti na realizaciji ove preporuke. Za poboljšanje protoka i širenje informacija o promjenama Programa poticaja sa kojom bi bili pravovremeno upoznati svi poljoprivrednici, uspostavljena je stalna koordinacija sa županijskim ministarstvima. U odnosu na dosadašnju praksu, ostvaren je određeni napredak i informacije o promjenama Programa, se pored objavljivanja u službenim novinama i na web-stranici Ministarstva, distribuiraju općinama, zainteresiranim udruženjima i savezima poljoprivrednika, te objavljuju putem medija⁶⁷.

Ministarstvo svake godine poduzima mjere na poboljšanju uvjeta, odnosno pojednostavljenju zahtjeva za ostvarivanje prava na novčanu podršku. Županijskim ministarstvima se po potrebi daju dodatne instrukcije za rješavanje zahtjeva klijenata.

Preporuka nije realizovana u dijelu koji se odnosi na poboljšanje dokumentiranja i registracije rezultata terenskog rada Povjerenstva. Isto je značajno zbog korištenja tih podataka prilikom ispitivanja novih zahtjeva i organiziranja terenskih posjeta samo kada postoji sumnja da se zahtjev za poticaj iz pogrešnih razloga razlikuje od zahtjeva iz prethodne godine.⁶⁸

U okviru Ministarstva postoji Odsjek za kontrolu, koji direktno surađuje sa nadležnim poljoprivrednim inspekcijama. Inspekcije u okviru svog plana rada realiziraju kontrolu na terenu i vrše procjenu rizika, te svoja izvješća dostavljaju Ministarstvu na uvid. Ministarstvo nije navelo da je davalo prijedloge inspekcijama da više vremena posvete pregledima otkupljivača, kao i oblastima i područjima od posebnog značaja i većeg rizika.

⁶⁵ Izjava nadležne osobe iz FMPVŠ i odgovori na Upitnik.

⁶⁶ Članak 9. Dostava obračunatih zahtjeva Federalnom ministarstvu- prema Pravilniku o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji dokumentacija klijenta skenirana i snimljena na CD, uz obračun se dostavlja FMPVIŠ.

⁶⁷ Dostavljeni dopisi sa odgovorima iz upitnika i obavljen intervju sa nadležnom osobom iz FMPVŠ.

⁶⁸ Odgovor FMPVIŠ na dostavljeni Upitnik.

3.3.2. Zaključci za Izvješće „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“

Analizom aktivnosti institucija poduzetih na osnovu preporuka datih u izvješću revizije učinka „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“ mogu se iznijeti sljedeći zaključci:

- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je poduzelo djelomične aktivnosti na realizaciji datih preporuka. Nijedna preporuka nije u potpunosti realizirana.
- Ministarstvo je poduzimalo aktivnosti za unaprjeđenje procedura za dodjelu poticaja i uspostavilo Registar poljoprivrednih gazdinstava i klijenata. Međutim prema dostupnim podacima, isti se redovno ne ažurira⁶⁹, te ne predstavlja adekvatnu pretpostavku za efikasniju dodjelu poticaja.
- Uspostavljen je softver za obradu novčanih poticaja u poljoprivredi⁷⁰, međutim isti još uvijek nije stavljen u funkciju, kako bi se omogućila brža i jednostavnija realizacija novčanih poticaja i omogućio bolji nadzor i kontrola.
- U proteklom periodu, nastavljeno je sa praksom promjena Programa poticaja u tijeku, pa i na samom kraju godine⁷¹. Isto može biti otežavajuće za poljoprivrednike, jer nisu u mogućnosti da blagovremeno planiraju proizvodnju. Nisu dostavljene procedure po kojima se vrše promjene Programa poticaja, kao ni informacije o izvršenoj objektivnoj analizi i javnoj evaluaciji koja bi bila osnova za promjene Programa.
- Iako je uspostavljena koordinacija sa županijskim ministarstvima nadležnim za poljoprivredu, izostale su važne aktivnosti na poboljšanju dokumentiranja i registracije rezultata terenskog rada komisije.
- Nisu poduzete dovoljne aktivnosti na kontroli otkuplivača/prerađivača. Navedeno je bitno, jer isti apliciraju za poticaje za više individualnih poljoprivrednika.

Tim za reviziju učinka:

Mirsada Čengić, vođa tima

Selma Herco, član tima

⁶⁹ Informacije finansijske revizije.

⁷⁰ Odgovori na Upitnik i pregled službene web stranice FMPViŠ, od 25.10.2016. godine.

⁷¹ Izvor: Izmjene i dopune Programa poticaja za poljoprivredu u 2016. godine, objavljene 07.11.2016. godine. Izvor: Izvještaj finansijske revizije: Izmjene i dopune Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2013. godinu - Vlada FBiH je usvojila 23.10.2013. godine, iako nadležni odbori Parlamenta FBiH nisu dali suglasnost.



PRIVICI



Tablica broj 1. Pregled poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka za sve institucije;

IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA „PLANIRANJE VISOKOG OBRAZOVANJA U FBiH“						
R/br.	SUBJEKT REVIZIJE	PREPORUKE	STUPANJ REALIZACIJE PREPORUKA			
			Potpuno	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
1.	VLADA FBiH	Preporuka broj 1		X		
2.	FEDERALNO MINISTRSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
		Preporuka broj 3.				X
		Preporuka broj 4.		X		
PREPORUKE ZA ŽUPANIJSKE VLADE			STUPANJ REALIZACIJE PREPORUKA			
			Potpuno	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
1.	VLADA USK	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	
2.	VLADA PŽ	Preporuka broj 1.				X
		Preporuka broj 2.				X
3.	VLADA TK	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	
4.	VLADA HNŽ	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	
5.	VLADA ZDK	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
6.	VLADA BPK	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	
7.	VLADA KS	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
8.	VLADA HBŽ	Preporuka broj 1.				X
		Preporuka broj 2.				X
9.	VLADA ZHŽ	Preporuka broj 1.				X
		Preporuka broj 2.				X
10.	VLADA KSB	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	
PREPORUKE NA RAZINI ŽUPANIJA I SVEUČILIŠTA/ UNIVERZITETA						
PREPORUKE ZA ŽUPANIJSKA MINISTARSTVA			STUPANJ REALIZACIJE PREPORUKA			
			Potpuno	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
1.	Ministarstvo za obrazovanje USK	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
2.	Ministarstvo za obrazovanje PŽ	Preporuka broj 1.				X
		Preporuka broj 2.				X



3.	Ministarstvo za obrazovanje TK	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
4.	Ministarstvo za obrazovanje HNŽ	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	
5.	Ministarstvo za obrazovanje ZDK	Preporuka broj 1.	X			
		Preporuka broj 2.	X			
6.	Ministarstvo za obrazovanje BPK	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
7.	Ministarstvo za obrazovanje KS	Preporuka broj 1.	X			
		Preporuka broj 2.	X			
8.	Ministarstvo za obrazovanje HBŽ	Preporuka broj 1.				X
		Preporuka broj 2.				X
9.	Ministarstvo za obrazovanje ZHŽ	Preporuka broj 1.				X
		Preporuka broj 2.				X
10.	Ministarstvo za obrazovanje KSB	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	

PREPORUKE ZA SVEUČILIŠTA/UNIVERZITETE			STUPANJ REALIZACIJE PREPORUKA			
			Potpuno	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
1.	Univerzitet u Bijaću	Preporuka broj 1.			X	
		Preporuka broj 2.			X	
2.	Univerzitet u Zenica	Preporuka broj 1.	X			
		Preporuka broj 2.	X			
3.	Univerzitet u Sarajevu	Preporuka broj 1.	X			
		Preporuka broj 2.	X			
4.	Sveučilište u Mostaru	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
5.	Univerzitet „Džemala Bijedić“ Mostar	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
6.	Univerzitet u Tuzli	Preporuka broj 1.				X
		Preporuka broj 2.				X

IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA
„UPRAVLJANJE VREMENOM U PROCESU EKSPROPRIJACIJE NEKRETNINA PRI IZGRADNJI DIONICA AUTOCESTE NA KORIDORU Vc“

R/br.	SUBJEKTI REVIZIJE	PREPORUKE	STUPANJ REALIZACIJE PREPORUKA			
			Potpuno	Djelomično	Početne aktivnosti	Nisu poduzete aktivnosti
1.	JP Autoceste Federacije BiH d.o.o. Mostar	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
		Preporuka broj 3.	X			
		Preporuka broj 4.		X		
		Preporuka broj 5.	X			
		Preporuka broj 6.		X		
		Preporuka broj 7.	X			
2.	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	Preporuka broj 1.	X			
		Preporuka broj 2.	X			

IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA „Efikasnost nadležnih institucija u procesu plasiranja federalnih poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“						
R/br.	SUBJEKT REVIZIJE	PREPORUKE	Potpuno	STUPANJ REALIZACIJE PREPORUKA		
				Djelomično	Početne	Nisu poduzete aktivnosti
1.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	Preporuka broj 1.		X		
		Preporuka broj 2.		X		
		Preporuka broj 3.		X		
		Preporuka broj 4.		X		
		Preporuka broj 5.		X		
		Preporuka broj 6.		X		

Tablica broj 2. Pregled institucija i dostava odgovora na upitnike

IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA „PLANIRANJE VISOKOG OBRAZOVANJA U FBiH“			
1.	VLADA FBiH	<ul style="list-style-type: none">Vlada FBiH dostavila Upitnik Federalnog ministarstva obrazovanja i tablicu sa preporukama	DA
2.	FEDERALNO MINISTRSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen odgovor na Upitnik i tablica sa preporukama DOSTAVLJENA TRAŽENA DOKUMENTACIJA	DA
3.	VLADA USK	<ul style="list-style-type: none">Nije dostavljen odgovor na dopis	NE
4.	VLADA PK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljeni ne popunjeni upitnici nadležnog ministarstva	DA
5.	VLADA TK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
6.	VLADA HNK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
7.	VLADA ZDK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
8.	VLADA BPK	<ul style="list-style-type: none">Nije dostavljen odgovor na dopis	NE
9.	VLADA KS	<ul style="list-style-type: none">Nije dostavljen odgovor na dopis	NE
10.	VLADA HBK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
11.	VLADA ZHK	<ul style="list-style-type: none">Nije dostavljen odgovor na dopis	NE
12.	VLADA SBK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen upitnik bez tablice sa preporukama	DA
13.	Ministarstvo za obrazovanje USK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
14.	Ministarstvo za obrazovanje PK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
15.	Ministarstvo za obrazovanje TK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik bez tablice sa preporukama	DA
16.	Ministarstvo za obrazovanje HNK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
17.	Ministarstvo za obrazovanje ZDK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukamaDOSTAVLJENA TRAŽENA DOKUMENTACIJA	DA
18.	Ministarstvo za obrazovanje BPK	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
19.	Ministarstvo za obrazovanje KS	<ul style="list-style-type: none">Dostavljeni popunjeni Upitnik i tablica sa preporukamaDOSTAVLJENA TRAŽENA DOKUMENTACIJA	DA
20.	Ministarstvo za obrazovanje HBŽ	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
21.	Ministarstvo za	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen dopis bez popunjenog Upitnika i tablice sa	DA



	obrazovanje ZHŽ	preporukama	
22.	Ministarstvo za obrazovanje KSB	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
23.	Univerzitet u Bihaću	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
24.	Univerzitet u Zenici	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
25.	Univerzitet u Sarajevu	<ul style="list-style-type: none">Dostavljeni popunjen Upitnik i tablica sa preporukama DOSTAVLJENA TRAŽENA DOKUMENTACIJA	DA
26.	Sveučilište u Mostaru	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
27.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
28.	Univerzitet u Tuzli	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik bez tablica sa preporukama	DA
IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA „UPRAVLJANJE VREMENOM U PROCESU EKSPROPRIJACIJE NEKRETNINA PRI IZGRADNJI DIONICA AUTOCESTE NA KORIDORU Vc“			
29.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen odgovor na dopisNije dostavljen odgovor na Upitnik i tablica sa preporukama	DA
30.	JP Autoceste Federacije BiH d.o.o. Mostar	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
31.	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA
IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA „EFIKASNOST NADLEŽNIH INSTITUCIJA U PROCESU PLASIRANJA FEDERALNIH PODSTICAJA U PRIMARNOJ POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI“			
32.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	<ul style="list-style-type: none">Dostavljen popunjen Upitnik i tablica sa preporukama	DA